

Početna stranica>Sudski postupci>Građanski predmeti>Sud koje države je nadležan?

Otvoreni postupci u području građanskog pravosuđa koji su započeti prije isteka prijelaznog razdoblja nastavit će se na temelju prava EU-a. Na temelju uzajamnog sporazuma s Ujedinjenom Kraljevinom na portalu e-pravosuđe do kraja 2024. ostat će dostupne informacije povezane s Ujedinjenom Kraljevinom.

Sud koje države je nadležan?

Škotska

1 Moram li tužbu podnijeti redovnom građanskom sudu ili specijaliziranom sudu (npr. sudu za radne sporove)?

Dva su glavna građanska suda u Škotskoj grofovijski sud (*Sheriff Court*), uključujući Grofovijski žalbeni sud (*Sheriff Appeal Court*), i Vrhovni građanski sud (*Court of Session*). Međutim, postoje određeni specijalizirani sudovi koji su nadležni samo za posebne vrste tražbina. Ti sudovi uključuju: Sud Lorda Lyona (*Court of the Lord Lyon*), Financijski sud (*Court of Exchequer*), Sud za zahtjeve u području izbornog prava (*Election Petition Court*), Grofovijski sud za osobne ozljede (*Sheriff Personal Injury Court*), koji je dio grofovijskog suda, i Škotski sud za poljoprivredna zemljišta (*Scottish Land Court*). Postoje i brojni zakonom uspostavljeni tribunali.

Tribunali

Zakonom o tribunalima, sudovima i izvršenju iz 2007. uspostavljen je jedinstveni objedinjeni sustav za većinu tribunala na razini Ujedinjene Kraljevine, koji je podijeljen na Prvostupanjski tribunal (*First-tier Tribunal*) i Viši tribunal (*Upper Tribunal*). Prvostupanjski tribunal i Viši tribunal imaju zasebna vijeća za različita pitanja, kojima se obuhvaćaju slične nadležnosti. Pojednosti o tribunalima dostupne su na internetskim stranicama [Sudske službe Njezina Veličanstva \(Her Majesty's Courts and Tribunals Service\)](#).

Postoje i brojni tribunali koji su preneseni u nadležnost Škotske. Većinom područja nadležnosti tribunala predsjedava zasebni predsjednik ili predsjedatelj s različitim ovlastima. Nadležnosti obuhvaćaju pitanja u rasponu od žalbi na kazne za parkiranje do obveznog liječenja i zadržavanja bolesnika s teškim duševnim bolestima. Žalbe protiv odluka škotskih tribunala razmatraju građanski sudovi u Škotskoj, a mogu ih razmatrati i grofovijski sudovi te Vrhovni građanski sud.

Zakonom o tribunalima (Škotska) iz 2014. uspostavljen je objedinjeni Prvostupanjski tribunal za Škotsku i Viši tribunal za Škotsku za tribunale s prenesenom nadležnosti. Najviši sudac u Škotskoj, predsjednik Vrhovnog građanskog suda (*Lord President*), na čelu je škotskih tribunala i delegirao je niz funkcija predsjedniku škotskih tribunala, što je slično prethodno opisanom modelu Ujedinjene Kraljevine. Viši tribunal za Škotsku preuzet će odgovornost za razmatranje većine žalbi protiv prvostupanjskih odluka te takve žalbe više neće biti u nadležnosti sudova. Postupak prijenosa prvih tribunala u novu strukturu počeo je u prosincu 2016. Prvostupanjskim tribunalom za Škotsku i Višim tribunalom za Škotsku upravljat će Škotska sudska služba (*Scottish Courts and Tribunals Service*).

Dodatne informacije dostupne su na internetskim stranicama [Škotske sudske službe](#) i [škotske vlade](#).

Sud Lorda Lyona

Predsjednik (*King of Arms*) Suda Lorda Lyona jedan je od Državnih službenika Kraljevine Škotske i kraljičin savjetnik u pitanjima heraldike, rodoslovnim pitanjima i pitanjima državnih ceremonija. Nadležan je u pitanjima heraldike u cijeloj Kraljevini, provodi zakone koje se odnose na grbove i odlučuje u pitanjima imena, predstavljanja obitelji i priznavanja poglavica.

Financijski sud

Vrhovni građanski sud u Škotskoj djeluje u svojstvu Financijskog suda u pitanjima državnog prihoda. Rad suda uglavnom se odnosi na žalbe u kasacijskom postupku protiv odluka povjerenstva o porezu na dohodak u pogledu pitanja poreznih obveza.

Sud za zahtjeve u području izbornog prava

Taj se sud sastoji od dvaju suca Vrhovnog građanskog suda i bavi se zahtjevima koji se podnose protiv izbora zastupnika u Parlamentu Ujedinjene Kraljevine i zastupnika u Škotskom parlamentu na temelju nezakonitosti ili povrede dužnosti.

Škotski sud za poljoprivredna zemljišta

Taj sud ponajprije odlučuje u sporovima povezanim sa zakupom poljoprivrednog zemljišta i zakupom „crofting” (oblikom zakupa malog seljačkog posjeda). Predsjedatelj i zamjenik predsjedatelja tog suda pravnici su, dok su druga dva člana suda poljoprivrednici. Od suda se može zatražiti utvrđivanje zakupnine za poljoprivredna gospodarstva i male seljačke posjede, a sud odlučuje i o žalbama koje podnosi tijelo koje uređuje uvjete zakupa malih seljačkih posjeda. Odlučuje i o žalbama protiv odluka koje škotska vlada donosi o uvođenju kazni poljoprivrednicima koji primaju plaćanja na temelju režima zajedničke poljoprivredne politike EU-a te žalbama povezanim s određenim pitanjima zaštite okoliša.

Tribunal za poljoprivredna zemljišta za Škotsku (*Lands Tribunal for Scotland*)

Tribunal se sastoji od predsjednika i triju članova koji posjeduju priznato stručno znanje u području prava i geodetskog mjerenja. Predsjednik tribunala ujedno je i predsjedatelj Škotskog suda za poljoprivredna zemljišta.

Glavna su područja rada sljedeća:

ispunjenje ili promjena uvjeta u pogledu vlasništva

prava najmoprimaca da kupe svoj socijalni stan

osporavana naknada za izvlaštenje zemljišta ili gubitak vrijednosti zemljišta prouzročen javnim radovima

procjena poreza na nestambene prostore

žalbe protiv Voditelja registara Škotske

žalbe protiv procjene vrijednosti zemljišta u pogledu prvokupa

djelovanje u svojstvu arbitara na temelju dobrovoljne ili zajedničke izjave o suglasnosti.

Grofovijski sud za osobne ozljede

Grofovijski sud za osobne ozljede nacionalni je stručni centar za predmete koji se odnose na osobne ozljede. Postupci u pogledu osobne ozljede mogu se pokrenuti pred specijaliziranim sudom za ozljede u Edinburghu ako je traženi iznos veći od 5000 GBP. Stranke mogu odlučiti pokrenuti postupak u pogledu osobne ozljede bez obzira na vrijednost tražbine i na lokalnom grofovijskom sudu. Postoji posebna odredba za predmete u pogledu osobnih ozljeda na

radnome mjestu: postupci za iznose veće od 1000 GBP mogu se pokrenuti izravno na Grofovijskom sudu za osobne ozljede, a postupci za osobne ozljede na radnome mjestu za iznose manje od 1000 GBP mogu se prenijeti na taj sud ako sudac lokalnog grofovijskog suda smatra da su dovoljno važni ili složeni. Vrhovni građanski sud više ne može odlučivati u predmetima koji se odnose na osobne ozljede ako je traženi iznos manji od 100 000 GBP.

2 Ako je predmet u nadležnosti redovnih građanskih sudova (odnosno ako ti sudovi imaju odgovornost za takve predmete), kako doznati kojem sudu treba podnijeti tužbu?

2.1 Postoji li razlika između nižih i viših redovnih građanskih sudova (npr. okružnih sudova kao nižih sudova i regionalnih sudova kao viših sudova), a ako postoji, koji je sud nadležan za moj predmet?

U Škotskoj grofovijski sudovi (niži sud) i viši sud Vrhovnog građanskog suda (*Outer House*) djeluju u svojstvu prvostupanjskih sudova u građanskim postupcima.

Građanska nadležnost grofovijskih sudova široka je i obuhvaća sve tužbe za naplatu duga ili naknadu štete bez uspostavljene gornje granice vrijednosti. Tužbe čija vrijednost, bez kamata i troškova, nije veća od 100 000 GBP moraju se podnijeti grofovijskom sudu. Od rujna 2015. isključiva nadležnost grofovijskih sudova proširena je s tužbi u vrijednosti do 5000 GBP na tužbe u vrijednosti do 100 000 GBP.

Pitanja koja su isključena iz nadležnosti grofovijskih sudova i rezervirana za Vrhovni građanski sud su sljedeća: sudska preispitivanja upravnih odluka, tužbe radi zasnivanja založnog prava na nekretnini (*adjudication*), poništenja (ali samo u pogledu poništenja učinka odluke) i prijedlozi za pokretanje postupka likvidacije društva čiji je uplaćeni kapital veći od 120 000 GBP. Vrhovni građanski sud odlučuje u predmetima obuhvaćenima Haškom konvencijom o građanskopravnim aspektima međunarodne otmice djece.

Predmeti se na prijedlog stranke u postupku mogu s grofovijskog suda prenijeti na Vrhovni građanski sud ako grofovijski sudac to smatra primjerenim s obzirom na važnost ili složenost predmeta. S druge strane, Vrhovni građanski sud može dopustiti da se predmet prenese u njegovu nadležnost „na temelju iskazanog razloga”.

Isto tako, neki se predmeti mogu s Vrhovnog građanskog suda prenijeti na grofovijski sud.

2.2 Mjesna nadležnost (je li sud u gradu A ili gradu B nadležan za moj predmet?)

2.2.1 Osnovno pravilo mjesne nadležnosti

U većini vrsta građanskih postupaka, pitanja nadležnosti uređena su Zakonom o nadležnosti u građanskim predmetima i presudama iz 1982. Na temelju osnovnog načela škotskih pravila o nadležnosti postupak protiv osobe, pravne ili fizičke, pokreće se na sudu koji je nadležan u mjestu njezina prebivališta.

2.2.2 Iznimke u odnosu na osnovno pravilo

2.2.2.1 Kada mogu odabrati između suda u mjestu u kojem tuženik živi (sud određen primjenom osnovnog pravila) i drugog suda?

Kao nastavak na prethodno navedeno osnovno pravilo moguće je i odabrati sud pred kojim se pokreće postupak.

Na primjer:

Ugovor

Postupak se protiv osobe može pokrenuti i na sudu koji je nadležan u mjestu izvršenja predmetne obveze.

Delikti i kvazi-delikti

Postupak se protiv osobe može pokrenuti i na sudu koji je nadležan u mjestu gdje je došlo ili je moguće da će doći do štetnog događaja.

Uzdržavanje

Sud je nadležan u stvarima povezanim s uzdržavanjem ako je nadležan u mjestu prebivališta ili uobičajenog boravišta osobe koja prima uzdržavanje ili ako je zahtjev za uzdržavanje povezan s ranijim postupkom koji se odnosi na status osobe i sud je nadležan za odlučivanje u tom postupku.

Sporovi koji proizlaze iz poslovanja podružnice, predstavništva ili druge poslovne jedinice

U tom slučaju nadležan je sud u kojem se nalazi podružnica/predstavništvo.

Obiteljsko pravo

Stvari povezane s razvodom, kontaktom s djetetom i boravištem djeteta te roditeljskim odgovornostima i pravima općenito će biti u skladu s pravilima mjesne nadležnosti koja se primjenjuju u Škotskoj, tj. predmet će se voditi pred sudom nadležnom u mjestu prebivališta djeteta, što je obično grofovijski sud. Međutim, odstupanja su moguća, posebno ako je jedna stranka ili ako su obje stranke povezane s nekom drugom jurisdikcijom osim Škotske. U svakom se slučaju preporučuje traženje pravnog savjeta o takvim pitanjima nadležnosti ako smatrate da je riječ o odstupanju od pravila.

Osobne ozljede

Od rujna 2015. primjenjuje se novo uređenje područja nadležnosti u pogledu Grofovijskog suda za osobne ozljede, grofovijskih sudova i Vrhovnog građanskog suda. Za pojedinosti upućujemo na druge dijelove ovog pregleda informacija.

2.2.2.2 Kada moram odabrati neki drugi sud, a ne onaj u mjestu u kojem tuženik živi (sud određen primjenom osnovnog pravila)?

U određenim vrstama postupaka sud ima isključivu nadležnost bez obzira na prebivalište ili neko drugo pravilo o nadležnosti, a te se vrste navode u nastavku.

U postupcima čiji su predmet stvarna prava na nekretninama ili najam i zakup nekretnina, isključivu nadležnost imaju sudovi mjesta u kojem se nalazi imovina. Međutim, u postupcima čiji su predmet najam i zakup sklopljeni za privremenu privatnu uporabu na razdoblje ne dulje od šest mjeseci, nadležnost imaju i sudovi države u kojoj tuženik ima prebivalište, uz uvjet da su stanodavac i zakupac fizičke osobe koje imaju prebivalište u istoj državi.

U postupcima čiji je predmet valjanost osnivanja, ništavost ili prestanak trgovačkih društava ili drugih pravnih osoba ili udruženja fizičkih ili pravnih osoba, isključivu nadležnost imaju sudovi države u kojoj predmetno trgovačko društvo, pravna osoba ili udruženje ima sjedište.

U postupcima čiji je predmet valjanost upisa u javne registre, isključivu nadležnost imaju sudovi države u kojoj se vodi predmetni registar.

U postupcima koji se odnose na izvršenje sudskih odluka, isključivu nadležnost imaju sudovi države u kojoj je izvršena ili se treba izvršiti predmetna odluka.

2.2.2.3 Mogu li stranke same dodijeliti nadležnost sudu koji inače ne bi bio nadležan?

Područje nadležnosti može se proširiti ako se osoba upusti u postupak pred sudom podnošenjem izričite suglasnosti ili pojavljivanjem pred sudom na temelju sudskog poziva bez podnošenja prigovora nenadležnosti.

3 Ako je predmet u nadležnosti specijaliziranih sudova, kako doznati kojem se sudu moram obratiti?

Korištenje uslugama specijaliziranih sudova u Škotskoj vrlo je ograničeno, a u odgovoru na pitanje br. 1. opisane su vrste predmeta u kojima ti sudovi odlučuju. U brojnim će slučajevima u građanskopravnom predmetu odlučivati grofovijski sud ili Vrhovni građanski sud. U svakom slučaju preporučuje se potražiti pravni savjet o pokretanju postupka pred sudom, uključujući pitanja primjerenosti postupka za njegovo razmatranje na specijaliziranom sudu. Opće informacije o sudovima u Škotskoj mogu se pronaći na internetskim stranicama Škotske sudske službe.

Ostale poveznice

Škotska sudska služba

Posljednji put ažurirano: 13/09/2021

Verziju ove stranice na nacionalnom jeziku održava odgovarajuća kontaktna točka EJA-a. Prijevod je napravila služba Europske komisije. Moguće promjene u originalu koje su unijela nadležna nacionalna tijela možda još nisu vidljive u drugim jezičnim verzijama. Europska pravosudna mreža i Europska

komisija ne preuzimaju nikakvu odgovornost u pogledu informacija ili podataka sadržanih ili navedenih u ovom dokumentu. Pogledajte pravnu obavijest kako biste vidjeli propise o autorskim pravima države članice odgovorne za ovu stranicu.